

Nová ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopíková

MIROSLAVA KOPÍKOVÁ: PROČ JE VZDĚLÁVÁNÍ PRIORITOU NOVÉ VLÁDY?

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je vůbec ten nejdůležitější rezort. Trpí ale dlouhodobým podfinancováním. Řídit jej v časech ekonomické krize, o které stále nevíme, jak bude hluboká a kdy skončí, je tím pádem zvláště náročný úkol. Jsem proto ráda, že vláda Jana Fischera stanovila vzdělávání jako svou prioritu. Díky tomu se mi podařilo vládní kolegy přesvědčit, že se úsporná opatření budou školství týkat jen v minimální míře. Bylo by ostatně krátkozraké škrtat ve výdajích rezortu, který je pro budoucí hospodářský vývoj země naprosto klíčový. Česká republika totiž i nadále čelí a bude čelit problémům vyplývajícím ze strukturálních problémů naší ekonomiky.

Před začátkem současné ekonomické krize se na vytváření nových pracovních míst a ekonomickém růstu podílel zejména průmysl. Masivní zahraniční investice však příliš nepřispěly ke znalostem a rozvoji lidských zdrojů. Byly totiž vloženy převážně do nižších a středně znalostně intenzivních výroby a služeb. Západní země přesouvaly tento druh výroby a služeb do střední Evropy včetně České republiky, kde existovala dostatečná nabídka kvalifikova-

né pracovní síly. Úspěch investic s nízkou přidanou hodnotou pomohl přesvědčit investory, že je zde prostor pro operace s vyšší přidanou hodnotou. Nejsme na ně ale dostatečně připraveni.

Jaké příští trendy budou formovat tvář české ekonomiky?

- Zvýší se tlak na změnu struktury průmyslu – od montoven k podnikům s vysokou přidanou hodnotou.
- Poroste poptávka po vysoce kvalifikované pracovní síle pro technické profese a po kvalifikované pracovní síle s interdisciplinárními dovednostmi. Jednou z největších bariér dalšího rozvoje je stále nedostatek vysoce vzdělaných IT odborníků.
- Český export se bude orientovat na nově se objevující trhy.
- Výroby se budou přesouvat do nízkonákladových zemí. Dokonce i české podnikání se bude muset soustředit na operace s vyšší přidanou hodnotou a odsunout operace s nízkou přidanou hodnotou do levnějších zemí.

Máme dostatek kvalifikovaných lidí pro růst prostřednictvím kvality?

Česká republika má v zemích EU druhý nejnižší poměr lidí s terciárním vzděláním ve střední high-tech a vyšší high-tech výrobě. Jen Slovensko je na tom hůř, ale pouze nepatrně. To je další důsledek předcházejícího trendu v oblasti přímých zahraničních investic a zároveň důvod, proč je změna nevyhnutelná.

Jen 13 % všech zaměstnanců v oborech se znalostní intenzitou (elektronické, léčebné, komunikační a optické přístroje a zařízení) v ČR má terciární vzdělání. Tento podíl se přitom v rozvinutých zemích EU pohybuje mezi 30–50 %. V zemích s vůbec nejvyšší produktivitou práce a inovační kapacitou (Irsko, Finsko) je to 47 % resp. 55 %.

Jak zaplnit takovou mezeru?

Počet absolventů s terciárním vzděláním roste, ale ne dostatečně rychle. Potřebujeme např. několiknásobně víc elektroinženýrů, abychom se stali atraktivními pro investice do výzkumu a vývoje. Jen tak dosáhneme inovačního potenciálu rozvinutých zemí EU. Kde však absolventy vzít? S jejich současným počtem mezeru nezaplníme.

Kvalitní vzdělávací soustava je základní podmínkou úspěchu

Jsmo jednou z nejdražších rozvíjejících se zemí, pokud jde o mzdy pracovníků – čtyřikrát dražší než Čína, dvakrát než Balkán a o polovinu než Slovensko a Polsko. Ztrácíme řadu konkurenčních výhod, které nám v minulosti pomáhaly k růstu – kvantitu je tedy třeba nahradit kvalitou. Globální konkurence bude v příštích letech silnější a ještě více než dosud ohroží velké průmyslové zaměstnavatele. Motivace méně rozvinutých zemí dohonit Západ je mnohem silnější, než ta naše.

Věřím, že ekonomika České republiky poroste. Část průmyslové produkce a znalostně méně náročných služeb však nejspíš zanikne. Berme to jako příležitost k nezbytné změně orientace na kvalitativní růst ekonomiky a pracovní síly. Kvalitní vzdělávací soustava je přitom základní podmínkou úspěchu. Vláda České republiky si to plně uvědomuje.

Z OBSAHU

Zhodnocení českého předsednictví v Radě EU 2009	strana 2
Státní maturita	strana 3
Operační programy EU	strana 4
Standard kvality profese učitele	strana 8

MIROSLAVA KOPÍKOVÁ SLOVO MINISTRYNĚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, jsem si vědoma skutečnosti, že můj mandát je časově omezen podzimními volbami. Přesto (nebo možná právě proto) chci několik málo měsíců, které mám k dispozici, maximálně využít k realizaci zcela konkrétních kroků například v následujících oblastech.

Finanční prostředky z **evropských strukturálních fondů** představují pro Českou republiku příležitost získat pro vzdělávání v nejbližší době několik desítek miliard korun. Mým úkolem je zajistit, aby si uvedené prostředky skutečně našly cestu do škol a mohly být použity např. na učebnice a učební pomůcky. I proto, že státní rozpočet byl v posledních letech z tohoto hlediska ke školám velice skoupý a s ohledem na hospodářskou krizi se na tom v nejbližší době těžko něco změní. Školy ty peníze ale potřebují a zde se pro ně naskytá šance získat je. Chci jim v tom pomoci.

Státní maturita je, zdá se, zatím natolik dobře připravena, že není důvod znovu ji odkládat. Nezasíláme existenci dílčích problémů. Pro každou eventualitu ale máme připraveno záložní řešení. Na podzim čeká žákyně a žáci středních škol maturitní generálka, která bude pro maturanty obrovskou výhodou. Dostanou tak hned na začátku školního roku možnost vyzkoušet si maturitu nanečisto a připravit se tak na úspěšné složení zkoušky v roce 2010. Je rovněž třeba přesvědčit reprezentaci vysokých škol o tom, že nová maturita má z hlediska přijímacího řízení na vysoké školy nezastupitelný význam.

Přípravu **reformy terciárního vzdělávání** je třeba urychlit. V tyto dny probíhá detailní výzkum názorů akademických pracovníků vysokých škol, následně proběhne i výzkum postojů studentů. V debatě o podobě zákonů jsou pro nás hlavními partnery Česká konference rektorů a Rada vysokých škol, jejichž zástupci spolupracovali i na přípravě věcného záměru zákona. A budou se také účastnit diskuse, kterou provedeme s OECD při vyhodnocení konceptu reformy. První reakce OECD na náš koncept jsou velmi pozitivní. Dodávám, že z další debaty nesmějí být vyloučeny ani vyšší odborné školy. Klíčové téma reformy je financování. Veřejné rozpočty se díky hospodářskému vývoji v nejbližších letech nebudou navyšovat. Proto je třeba přemýšlet o soukromých zdrojích.

Premiér Jan Fischer uvádí na MSMT ministryni Miroslavu Kopíkovou, foto O. Besperát

ZÁVĚR ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU

České předsednictví v Radě EU pokračovalo v hospodářsky i politicky složité době, přesto však skončilo úspěšně. Uplynulých šest měsíců bylo jedinečnou příležitostí držet český prst na tepu evropské agendy týkající se vzdělávání, mládeže, sportu i vědy a výzkumu. Tematické spektrum více než šesti desítek akcí spadajících do gesce MŠMT tak bylo opravdu široké, ale jejich realizaci jsme logisticky i obsahově zvládli velmi dobře.

Není to samochvála, ale tlumočení hlasů zahraničních kolegů a také statistik. MŠMT výrazně posunulo kupředu agendu ve všech čtyřech pracovních oblastech. Je jasné, že změnit či sklonit evropské systémy klasifikací, srovnávat postupy spolupráce mezi školami a zaměstnavateli, zkoordinovat mobilitu výzkumníků v rámci Evropy či domluvit společnou podporu vzdělávání a mládeže v kontextu světové ekonomické krize nebylo zrovna snadné. Nešlo vždy o mediálně vděčné konference se senzacním závěrem. Všechny předsednické akce ale spojovalo umění kompromisu, otevřeně a věcně komunikace mezi evropskými partnery. Byl to maratón, který nemá jednoho, ale dvacet sedm vítězů. Média i odborná veřejnost se jistě budou o jednotlivých akcích vracet a také z toho důvodu je na webových stránkách MŠMT k dispozici detailní archiv akcí, tiskových zpráv a dokumentů doplněných o fotografie, videa či jednotlivé výstupy a prezentace ze všech předsednických akcí. Na tomto místě opět publikujeme pouze výběr toho „nejviditelnějšího“.

Ve dnech 6. a 7. dubna 2009 hostilo české předsednictví v pražském Kongresovém centru na 200 delegátů a delegátek z řad vzdělávacích institucí, podniků a orgánů Evropské unie. Tématem vlákové konference českého předsednictví bylo utužení **partnerství mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli**. Cílem konference bylo nalézt odpovědi na to, jak v praxi co neefektivněji dosáhnout spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli, jak oba partnery motivovat ke vzájemné součinnosti na poli uznávání výsledků vzdělávání a kvalifikačních rámců, zapojení zaměstnavatelů do výuky, vazby vzdělávání, výzkumu a inovací na podniky apod.

Ministři šestačtyřiceti států Evropské kulturní dohody, zástupci mezivládních organizací (Evropské komise, Rady Evropy, UNESCO), vysokých škol, studentů, zaměstnavatelů, sociálních partnerů a dalších odborníků se sešli 28. dubna 2009 v belgické Lovani, aby diskutovali budoucnost Boloňského

procesu. **Ministerskou konferenci v Lovani** zahájil vlámský ministr školství Frank Vandenbroucke a účastníky přivítal rektor hostitelské Katolické univerzity v Lovani Marc Vervenne. Úvodní slovo pronesl český ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška, který dvoudenní zasedání řídil z pozice českého předsednictví v Radě EU.

Ve stejnou dobu se v Kongresovém centru Praha konalo i **neformální jednání ředitelů sportu** členských zemí EU. Neformálního jednání se zúčastnilo kolem sedmdesáti zástupců členských zemí, Evropské komise, Rady Evropy, CAHAMA (Evropská antidopingová agentura), EOC (Evropský olympijský výbor), ENGSO (Evropská asociace nezávislých nevládních organizací) a dalších významných organizací z oblasti sportu. Jako hlavní témata si české předsednictví zvolilo autonomii sportu a dobrovolnictví ve sportu. Akci zahájil náměstek ministra pro sport a mládež pan Jan Kouřek a zasedání předsedal ředitel odboru sportu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pan Miroslav Vosyka.

Neformální zasedání Rady pro konkurenceschopnost proběhlo ve dnech 3. a 4. května 2009. Ministr Liška své kolegy přivítal neformální večeří v Trojském zámku v Praze. Na programu jednání byly dvě oblasti, které jsou součástí Implementace VIZE ERA 2020, a to vztahy ve znalostním trojúhelníku (věda, vzdělávání a inovace) na úrovni politik a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu. Do debaty přispěli zástupci tří významných evropských institucí: EUROHORCS, Evropská asociace univerzit a Business Europe. Na jednání tak byly všechny strany znalostního trojúhelníku zastoupeny.

Mezinárodní akce s názvem **Inovace a kreativita v Programu celoživotního učení** se uskutečnila 6. a 7. května 2009 v Praze pod hlavičkou českého předsednictví. Ministr Ondřej Liška touto akcí završil své působení v čele Rady EU pro vzdělávání, mládež a konkurenceschopnost. Konference byla

věnována ocenění výjimečných evropských projektů nebo činností v oblasti vzdělávání. Mezi významné hosty konference patřili eurokomisař pro výchovu, vzdělávání, kulturu a mládež Ján Figel, ambasadorka Evropského roku kreativity a inovací paní Dominique Langevin a za EK generální ředitelka pro vzdělávání a kulturu paní Odile Quintin. Setkání moderoval náměstek ministra pro evropské záležitosti Jakub Dürr.

Formální Rada ministrů odpovědných za mládež a vzdělávání si odehrála bezprostředně po změně vlády a jednání v Bruselu tak předsedala nová česká ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopřivová. Tato Rada byla velmi produktivní: přijala Závěry o hodnocení současného rámce evropské spolupráce v oblasti mládeže a o budoucích perspektivách obnoveného rámce. Ministři EU zodpovědní za vzdělávání pak dále schválili Závěry Rady k posílení partnerství mezi vzdělávacími institucemi a zejména zaměstnavateli. Tyto Závěry vyzdvihují roli zaměstnavatelů, nicméně v řadě bodů referují o zapojení sociálních partnerů a rovněž dalších hráčů, jež do této spolupráce mohou vstoupit. Jedná se o téma, kterému se české předsednictví systematicky věnovalo po celou dobu svého trvání. V neposlední řadě byl přijat strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě do roku 2020. České předsednictví jej od počátku považovalo za hlavní prioritu na poli vzdělávání a věnovalo mu zásadní pozornost.

Společná konference českého předsednictví a Evropské komise s názvem **Proměňující se krajina vědy: 10 let aktivit na podporu žen ve vědě** se uskutečnila 14. května 2009 v Praze. Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopřivová na ní předala Cenu Milady Paulové. Smyslem udílení ceny, která nese jméno první ženy, jež získala právo přednášet na univerzitě (1925) a také se stala první profesorkou (1939) na našem území, je vyzdvihnout excelentní vědeckou práci českých badatelek, obecně podpořit ženy ve vědě a inspirovat začínající vědkyně nebo studentky, které vědeckou dráhu zvažují. Historicky první oceněnou se stala prof. Milena Rychnovská, emeritní profesorka a za-

Ministryně Kopřivová předává Cenu Milady Paulové na konferenci k podpoře žen ve vědě

kladatelka Katedry ekologie na Palackého univerzitě v Olomouci.

Završením vyjednávacího úsilí v oblasti výzkumu bylo jednání **Rady pro konkurenceschopnost** v Bruselu 28.–29. května 2009. Splněním priorit v oblasti výzkumu bylo zejména předpokládání přijetí tří Závěrů, a to Závěru rady o hodnocení dopadů rámcových programů, Závěru rady o regionálním rozměru Evropského výzkumného prostoru (EVP) v oblasti infrastruktury výzkumu a Závěru rady o realizaci Vize 2020 EVP.

Další velkou událostí byla konference **EuroNanoForum 2009**, největší evropský kongres v oblasti nanotechnologií. Hlavním tématem byla prezentace významu nanotechnologií z hlediska udržitelné ekonomiky, a to zejména se zaměřením na jejich aplikace v oblasti ekologie a energeticky šetrné průmyslové výroby. Nanotechnologie se v ČR v poslední době rychle rozvíjejí. Svědčí o tom mimo jiné i rostoucí česká účast v projektech 6. a 7. Rámcového programu EU. Se svými příspěvky proto na EuroNanoForu 2009 vystoupili i čeští odborníci s mezinárodním věhlasem včetně Karla Ulbricha (Ústav makromolekulární chemie AV ČR), Evy Sykové (Ústav experimentální medicíny AV ČR), Pavla Jelínka (Fyzikální ústav AV ČR) a Tomáše Jungwirtha (Fyzikální ústav AV ČR).

Ve dnech 11.–13. června 2009 proběhlo společné **zasedání Výboru pro vědecký a technický výzkum (CREST)**. Toto setkání identifikovalo strategické priority pro politiku EU v oblasti výzkumu a technického rozvoje a tím pomohlo Evropské komisi navrhnout a směřovat další výzkumné programy EU.

Zasedání Rady pro kosmonautiku

EuroNanoForum 2009

Citát

„Jsem přesvědčena, že aktivity mého resortu přispěly k dobře zvládnutému předsednictví a švédským kolegům předávám agendu, za kterou se opravdu nemusíme stydět.“

Miroslava Kopřivová
ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR

OPERAČNÍ PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

PRVNÍ PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI V RÁMCI VÝZVY 1.2 – REGIONÁLNÍ VAV CENTRA BYLY PŘEDÁNY MŠMT

Ve čtvrtek 30. 4. 2009 byl ukončen příjem projektových žádostí do první výzvy Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Výzkumné organizace, vysoké školy a další oprávnění žadatelé měli možnost podat žádosti o podporu svých projektů v oblasti výzkumu a vývoje regionálních Vav center. Celkem bude mezi úspěšné projekty rozděleno 6 mld. Kč. Podporovány budou rekonstrukce, výstavba regionálních center a jejich kvalitní Vav činnosti.

O finanční prostředky byl enormní zájem. **Bylo přijato 44 projektů požadujících více než 23 mld. Kč.** Nejčastějším žadatelem byly univerzity a vysoké školy. Žadatelé si správně uvědomují unikátní příležitost získat až 100 % finančních prostředků na způsobitelné výdaje projektu. Nyní budou projekty detailně posuzovány předními českými i mezinárodními experty v oblasti výzkumu a vývoje, stavebnictví a ekonomické udržitelnosti. První výsledky hodnocení by měly být známy v létě tohoto roku.

Další výzvy budou vyhlášeny v polovině letošního roku. Pro kvalitní projekty tak bude připraveno celkem 44 mld. Kč. Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, které má tento program v gesci, se tak daří dohnat počáteční zpoždění příprav tohoto operačního programu, jenž je svým specifickým zaměřením v celé Evropě ojedinělým.

Prioritní osa 1: Výzva 1.1 Evropská centra excelence je první výzvou do prioritní osy 1. Alokace na tuto výzvu je 17 mld. Kč a její vyhlášení proběh-

lo 1. 6. 2009. Cílem výzvy je vytvoření omezeného počtu Center excellence, tj. výzkumných center vybavených moderní, často jedinečnou infrastrukturou, produkujících v mezinárodním měřítku vynikající výsledky výzkumu, včetně výsledků aplikovatelných v praxi, vytvářejících silná strategická partnerství s prestižními výzkumnými pracovišti (soukromými i veřejnými) v ČR i zahraničí, která přispívají k větší integraci českých Vav týmů s předními mezinárodními výzkumnými organizacemi a evropskými výzkumnými infrastrukturami.

Prioritní osa 2: Druhá výzva do prioritní osy 2 s číslem 2.2 Regionální Vav centra disponuje alokací 11 mld. Kč. Vyhlášení výzvy bylo navrženo na 15. 6. 2009.

Prioritní osa 3: Předpokládané vyhlášení výzvy v rámci této prioritní osy je plánováno na závěr roku 2009.

Prioritní osa 4: Výzva 1.4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem má alokaci 10 mld. Kč. Předpokládané vyhlášení výzvy je navrženo na 17. 8. 2009. Výzva má za cíl pom-

Vrchní ředitel sekce řízení Operačních programů EU Jan Vitula a jeho tým

ci dotací podpořit stabilizaci a rozvoj kvalitní infrastruktury vysokých škol s cílem zkvalitnění a navýšení kapacity terciárního vzdělávání a vytvoření podmínek pro zlepšení kvality vzdělávání s vazbou na výzkumně vývojové a inovační aktivity. Tento typ investic představuje nezbytný předpoklad pro

nutný kvantitativní i kvalitativní nárůst v nabídce lidských zdrojů pro výzkum a vývoj a navazující inovace. Naplněním cíle se sleduje eliminace důsledků podfinancování vzdělávacích infrastruktur akumulovaných z minulosti, a zároveň umožnění selektivní podpory pro vysoké školy.

OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST – POKROK V IMPLEMENTACI

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v loňském roce zahájilo možnost předkládat projekty do Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Mezi hlavní cíle programu je zahrnuto zvýšení adaptability a flexibility ČR, modernizace, rozvíjení, zkvalitňování a diverzifikace terciárního vzdělávání propojeného s výzkumem a vývojem, rozvoj osobnosti žáků a kvality jejich života a dosažení lepší připravenosti absolventů škol k dalšímu vzdělávání a uplatnění na trhu práce.

Po více než 42 úspěšně vypsání výzev v roce 2008 navázaly kraje s vyhlášením výzev pro předkládání žádostí o finanční podporu i letos. Od počátku roku 2009 tak všechny kraje otevřely možnost čerpání podpory v rámci první prioritní osy zaměřené na počáteční vzdělávání. Do poloviny května bylo v rámci těchto výzev zatím předloženo 245 projektových žádostí. Částka alokovaná na tyto výzvy přesahuje 1,1 mld. Kč a v celkovém součtu od počátku realizace operačního programu dosahuje téměř 7 mld. Kč.

MŠMT samotné od počátku roku otevřelo možnost předkládat žádosti spadající do oblasti počátečního a terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje. Na oblast terciárního vzdělávání je v rámci těchto výzev určeno více než 700 mil. Kč. V druhé půlce května byly vyhlášeny výzvy na počáteční vzdělávání, u nichž celková alokace přesahuje 1,5 mld. Kč.

V současné době je již jasné, že se v období srpen 2008 až březen 2012 podaří zrealizovat minimálně 440 individuálních projektů ostatních za více

než 2,5 mld. Kč. A jak se v současnosti daří realizovat individuální projekty národní, jejichž příjemcem je MŠMT? V období říjen 2008 až leden 2009 bylo spuštěno celkem 11 projektů, z nichž některé poběží až do února 2013. Celková částka získaná na jejich podporu je téměř 1,4 mld. korun.

Výzvy budou i nadále postupně vyhlášovány tak, aby pokryly celou oblast operačního programu.

Další se již nyní připravují v souladu s indikativním plánem a dle aktuálních potřeb i na čtvrtý kvartál letošního roku.

Veškeré dokumenty potřebné pro žadatele a příjemce jsou k dispozici na <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/pro-zadatele>. Upozorňujeme zejména na aktuální verzi Příručky pro příjemce, která vstoupila v platnost 15. dubna.

ZELENÁ PRO ROZVOJ TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, VÝZKUM A VÝVOJ

Vyšší odborné a vysoké školy prochází proměnami v důsledku zvyšující se poptávky po studiu. Důvodem přílivu zájemců jsou rostoucí požadavky na rozšířenost populace. To s sebou přináší nutnost rozšiřovat a rozrůžňovat síť škol a současně podporovat kvalitu poskytovaného vzdělávání. A to zejména vzdělávání, které pomůže rozvíjet potenciál ČR v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

Nástrojem, který nabízí neopakovatelnou pomoc v podobě finančních dotací, je Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK), konkrétně druhá z jeho tzv. prioritních os zaměřená na terciární vzdělávání, výzkum a vývoj. V rámci ní lze žádat o podporu na následující oblasti: Vyšší od-

borné vzdělávání, Vysokoškolské vzdělávání, Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji a Partnerství a síť.

Jaké podporované aktivity si pod jednotlivými oblastmi můžeme představit? V případě **vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání** to jsou převážně inovace studijních programů v souladu s potřebami pracovního trhu, rozšiřování nabídky kombinovaného a distančního studia, výuka v cizích jazycích, podpora studentských stáží u budoucích zaměstnavatelů, zvyšování odborné způsobilosti pedagogů, spolupráce se základními a středními školami či se zahraničními vzdělávacími a vědeckými institucemi. Aktivity podporované v rámci oblasti **Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji** spočívají ve

vytváření kvalitních výzkumných týmů, v mobilitě mezi výzkumnými institucemi a soukromým a veřejným sektorem, popularizaci vědy či specifickým vzdělávání výzkumníků. Pod oblast **Partnerství a síť** spadají pracovní studijní pobyty studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru, spolupráce mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými pracovišti a veřejným sektorem nebo vznik kontaktních míst určených pro veřejnost a podnikatelský sektor.

Požádat o podporu vzdělávacích projektů mohou vyšší odborné školy či jejich sdružení, všechny typy vysokých škol, školy a školská zařízení, města, obce a kraje, veřejné výzkumné a vědecké insti-

tuce, instituce působící v kariérním vzdělávání, zdravotnická zařízení apod. Projektové žádosti se předkládají na základě výzev, které k jednotlivým oblastem podpory vyhláší MŠMT jakožto řídicí orgán OP VK v průběhu celého programového období 2007–2013. Cílovými skupinami, tedy těmi, kdo stojí v centru zájmu jednotlivých projektů, jsou především studenti, pedagogové, akademičtí pracovníci a pracovníci výzkumných a vývojových institucí.

Aktuální informace o stavu výzev, nabídky školení v rámci OP VK a další informace jsou průběžně zveřejňované na stránkách www.msmt.cz/strukturalni-fondy.

USKUTEČNĚNÉ A PLÁNOVANÉ AKCE

Národní technická knihovna duben 2009

Národní technická knihovna vznikla jako instituce na začátku května 2009. Její slavnostní otevření v Praze-Dejvicích se uskutečnilo 9. 9. 2009. NTK bude vystupovat v roli spolehlivého garanta informační infrastruktury pro český výzkum a vývoj v technických a přírodovědných oborech. Dvě největší české technické vysoké školy tak dostávají důstojný nástroj informačního zabezpečení studia i vědecké práce, který je na skutečně světové úrovni. Knihovna je navržena v obrysu zaoobleného čtverce – je symbolicky pojata jako technická učebnice. Je koncipována tak, aby reflektovala požadavky a potřeby uživatelů ve třetím tisíciletí.

NTK nabídne uživatelům u nás dosud nevidaný komfort a šíři služeb, např. půl milionu publikací ve volném výběru, 1,2 milionu svazků ve třech podzemních skladech, přes 1300 studijních míst a 560 relaxačních míst, studovny odborných časopisů, 18 týmových a 29 individuálních studoven, studovnu s nočním provozem, 4 počítačové učebny s kapacitou 180 míst, vzdělávací centrum, konferenční sál, 34 informačních terminálů, volně umístěná PC a WiFi signál v celém objektu.

Bambiriáda červen 2009

Bambiriádu pořádá již jedenáctým rokem Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. „Bambiriádou se snažíme vyslat signál rodičům, že tu existuje spousta zajímavých aktivit, které dětem nabízí prostředí založené na kamarádství a morálních zásadách,“ říká předseda ČRDM Aleš Sedláček. Děti, které se vypravily na tradiční Bambiriádu pořádanou ve všech krajích ČR, si užily spoustu her, zábavy i poučení. V nabídkových listech rozmanitých dětských a mládežnických organizací a spolků, jejichž prezentace tvoří hlavní náplň celé akce, našli zájemci mj. lukostřelbu, malování, lanové dráhy, ale také výtvarné dílny, hlavolamy či vědomostní kvízy. Záštitu letošního ročníku Bambiriády poskytla rovněž manželka prezidenta ČR paní Lívie Klausová.

Bambiriáda 2009 byla zároveň doprovodnou akcí českého předsednictví v Radě EU. Jejím pražskému zahájení přihlíželo kromě mnoha jiných hostů i 120 pozvaných účastníků evropské mládežnické konference, tzv. Youth Eventu.

Vědci v Evropě bez bariér duben 2009

Konference Výzkumní pracovníci v Evropě bez bariér, která se konala v Praze ve dnech 28. a 29. dubna 2009, byla jednou z prioritních akcí českého předsednictví v oblasti výzkumu a vývoje a zúčastnilo se jí okolo 300 zástupců univerzit, výzkumných organizací, administrativy a mladých vědců. Konferenci zahájil premiér Mirek Topolánek, úvodní slovo přednesl komisař pro výzkum Janez Potočnik. Konferenci zakončil náměstek ministra pro výzkum a vysoké školství Vlastimil Růžička.

Konference SKAV duben 2009

Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV) uspořádala konferenci k připravovanému Standardu kvality profesí učitele. Konference skončila úspěšně a účastníci vyjádřili naději, že MŠMT bude v projektu pedagogického standardu pokračovat. Dokument podobný standardu má řada vyspělých evropských zemí a české školské veřejnosti prozatím chyběl. Důležitý je však také způsob vzniku standardu. Pedagogická veřejnost jej musí vzít za svůj, jinak by neměl valný smysl. Proto MŠMT představilo dokument pouze v hrubých obrysech, dotvořen pak bude na základě námětů a připomínek vzešlých z diskuse. Veřejná debata zatím probíhá konstruktivním a přínosným způsobem, byť mnohdy velmi kriticky. Zahájení profesní diskuse o Standardu kvality profesí učitele je podle SKAV důležitý krok.

Konference k odbornému vzdělávání květen 2009

V Kaiserštejnském paláci v Praze se 20. května 2009 uskutečnila další předsednická konference v oblasti vzdělávání. Na nové iniciativy ve středním a vyšším odborném vzdělávání se pod vedením českého předsednictví upěla pozornost zástupců sociálních partnerů, Evropské komise, Evropského parlamentu a výzkumných ústavů z celé Evropy. Konferenci zahájila ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová, která ve své uvítací řeči podpořila mobilitu v oblasti odborného vzdělávání. „Jde nám o uplatnitelnost absolventů odborných škol a učilišť na pracovním trhu. V současné ekonomické situaci je to zcela klíčové a v této oblasti nemůžeme šetřit,“ řekla ministryně Kopicová. Konferenci řídil náměstek ministryně pro evropské záležitosti Jakub Dür.

Setkání mládeže červen 2009

Velkou předsednickou akcí bylo Setkání mládeže (Youth Event) ve dnech 2.–6. června 2009. Tvořila součást strukturovaného dialogu s mladými lidmi, který CZ PRES podporuje. V rámci sdílení osvědčených postupů měli účastníci setkání příležitost zúčastnit se zahájení festivalu pro mládež „Bambiriáda“. Jeho cílem bylo ukázat záživnou formou odborné veřejnosti a zahraničním kolegům význam mládežnických organizací, mladých dobrovolníků a středisek volného času.

SUK – Čteme všichni duben 2009

V Památníku národního písemnictví byly vyhlášeny výsledky ankety o nejoblíbenější knihu pro děti a mládež SUK – Čteme všichni. Záštitu nad celorepublikovou akcí převzalo MŠMT, a to v rámci rezortního projektu Podpora čtenářské gramotnosti. Letošní ankety se zúčastnilo okolo tří tisíc dětí ze základních škol a nižších stupňů víceletých gymnázií. Děti si jako nejoblíbenější knihu minulého roku zvolily Harryho Pottera a relikvii smrti od J. K. Rowlingové, o druhé místo se dělily Ivona Březinová s Kozím příběhem – pověsti staré Prahy a Alena Ježková, která napsala knihu Prahou kráčí lev. Kniha Naše máma je bosorka od Gabriely Futové skončila na třetím místě. Hlasy oblíbeným knihám mohly posílat nejen děti, ale i knihovníci školních knihoven a dětských oddělení veřejných knihoven, kterým se nejvíce zamlouvali Lichožrouti Pavla Šruta.

Udělena byla také cena porotní, o níž rozhodovali učitelé českého jazyka a která nese název Cena ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy za přínos v rozvoji dětského čtenářství. V této kategorii se bez rozlišení pořadí ocitlo pět knih: R. Fučíková: Jan Amos Komenský-Comenius, J. Krček: Špalíček lidových písní, A. Novotná: Divadlo nás baví, P. Šrut: Lichožrouti, V. Vokolek: Obrazy ze Staré Říše. Děti, které nocovaly v knihovnách při Nocí s Andersenem, si zvolily jako nejoblíbenější knihu Lichožrouti Pavla Šruta.

Zpátky do školy květen 2009

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová podpořila projekt Evropské komise Back to School – Zpátky do školy a navštívila se svým náměstkem pro evropské záležitosti Jakubem Dürrem gymnázium v rodné Kadani. Cílem iniciativy Evropské komise je přiblížit studentům středních škol Evropskou unii. Dne 15. května navštívilo spolu s ministryní více než šedesát vybraných zaměstnanců Evropské komise střední školu, kterou vystudovali, a diskutovali se studenty o tématech spojených s EU a její budoucností. Iniciativa Back to School vznikla v roce 2007 v rámci německého předsednictví v Radě EU a v následujících letech ji hostilo také Slovinsko a Portugalsko. Zaměstnancům Evropské komise se dařilo přiblížit studentům svůj pohled na Evropskou unii a podělit se s nimi o své vlastní zkušenosti z institucí Evropské unie. V České republice akci organizovalo Zastoupení Evropské komise v České republice společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Úřadem vlády České republiky.

KONFERENCE „SOUČASNOST A BUDOUCNOST HUMANITNÍCH OBORŮ“

Konference se konala v prostorách Masarykovy univerzity v Brně

Ve čtvrtek 9. dubna 2009 proběhla na půdě Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně konference s názvem **Současnost a budoucnost humanitních oborů**. Šlo o významné setkání děkanů většiny humanitních a sociálně vědních fakult, rektorů vysokých škol a renomovaných odborníků z oblasti humanitních a sociálních věd, na kterém se diskutovaly klíčové problémy tohoto často opomíjeného segmentu vysokoškolského vzdělávání. Konference byla zároveň jedním z prvních odborných setkání připravovaných v rámci individuálního projektu národního **Reforma terciárního vzdělávání** financovaného z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Konference byla zahájena vystoupením ministra Ondřeje Lišky, který se věnoval otázce vztahu hu-

manitních oborů a připravované reformy terciárního vzdělávání. V této souvislosti ministr poukázal zejména na **nezastupitelnou roli humanitních oborů** jakožto platformy kriticky vedené reflexe společenských změn a zároveň vyzval k větší otevřenosti a vzájemnému naslouchání a respektu, které považuje za nezbytné podmínky úspěšného procesu reformy terciárního vzdělávání. Po ministrově vystoupení zazněly čtyři obsáhlejší přednášky prof. Václava Hampla, rektora Univerzity Karlovy, prof. Petra Fialy, rektora Masarykovy univerzity, prof. Jana Sokola, bývalého ministra školství a jednoho ze zakladatelů Fakulty humanitních studií na Univerzitě Karlově, a konečně prof. Iva Možného, jednoho z nejvýznamnějších českých sociologů. Velký ohlas měla zejména přednáška rektora Fialy, která se věnovala nejen klíčovému výzvě, kte-

rým humanitní a sociální vědy dnes čelí, ale také se velmi fundovaně pokusila ukázat, kde leží příčina mnoha diskutovaných problémů.

Po tomto dopoledním bloku následoval blok skládající se ze tří workshopů, zaměřených na tři klíčové oblasti fungování humanitních věd – **cíle humanitních věd, otázku financování** a konečně **problémy spojené s vědou a výzkumem**. V každé z těchto sekcí, kterým předsedali děkan Filozofické fakulty UK dr. Stehlík (sekcce „Financování humanitního vzdělávání“), děkan hostitelské Fakulty sociálních studií prof. Rabušic (sekcce „Věda a výzkum“) a dr. Pavlík z FHS UK (sekcce „Cíle humanitních věd“), diskutovalo několik předních osobností (např. rektor Václav Bůžek

z JU v Českých Budějovicích, děkan Josef Krob z FF MU v Brně, prorektor Stanislav Štech z UK nebo doc. Daniel Münich z institutu CERGE a spoluautor Bílé knihy terciárního vzdělávání) nad největšími problémy ve výše uvedených oblastech. Cílem diskuze v jednotlivých sekcích ale nebylo pouze identifikovat neuralgické body, ale navrhnout také možná řešení. Tato řešení pak byla spolu s dalšími závěry jednotlivých sekcí představena v závěrečném shrnutí konference.

Podrobnější informace, včetně videozáznamu dopoledních přednášek a shrnutí z jednotlivých sekcí, o této velmi zajímavé události jsou k dispozici na webové adrese <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/konference-9-dubna-2009>.

Náměstek ministryně pro výzkum a vysoké školství Vlastimil Růžička

TECHNICKÉ A PŘÍRODOVĚDNÉ OBORY JAKO ADRENALINOVÝ ZÁŽITEK

Máme co do činění s Generací Y. Tak lze nejstručněji charakterizovat výchozí situaci projektu Podpora technických a přírodovědných oborů, jednoho ze sedmi individuálních projektů národních v oblasti terciárního vzdělávání realizovaných Odborem Evropských programů MŠMT a spolufinancovaných z prostředků Evropského sociálního fondu. Jeho smyslem je na příslušné obory vysokých škol přivést větší počet kvalitních zájemců. Spuštěn byl v lednu a pro začátek se zabývá nastupující generací vysokoškoláků a shromažďováním dalších analytických údajů. Že potenciální studenti může k těmto oborům přilákat jejich „akčnost“ je ovšem hned od počátku jasné, vyplývá z mentality dnešní mladé generace, někdy označované jako Generace Y.

Se stále narůstajícím nedostatkem kvalitních vysokoškolsky vzdělaných odborníků v technických a přírodovědných oborech se potýká Česká republika i celá Evropská unie. Tento fakt se projevuje nejen v poklesu zájmu o studium na takto orientovaných fakultách vysokých škol, ale také v nerovnováze na trhu práce a ve firemní sféře, kde začíná být nedostatek odborníků s technickým a přírodovědným vzděláním trvale přítomnou hrozbou.

Na tuto hrozbu reaguje *Podpora technických a přírodovědných oborů* jako širokospektrální populaizační projekt systémem marketingové podpory, kterou prostřednictvím svých hlavních pilířů „motivační aktivita“, „komunikace vědy“ a „podpora výuky“ zaměřuje přímo i nepřímo na skupinu potenciálních uchazečů o studium.

Know-how pro vysoké školy

Veškeré projektové výstupy budou průběžně poskytovány vysokým školám. Ty jsou nejpřirozenějším partnerem projektu, mají na zvýšení počtu zájemců o studium bezprostřední zájem. Protože projekt sází na akčnost technických a přírodovědných oborů, neomezí se jeho know-how jen na

akademická doporučení, naopak dominovat budou praktická řešení. Proto obvyklé příručky pro pedagogy nahradí aktuální případové studie, proto metody nahradí trénink prezentačních technik a komunikace s médií, proto žáci a studenti uvidí, jak pokrok v technických a přírodovědných disciplínách přispívá ke každodennímu životu. Ostatně, stačí společně s nimi důkladně prozkoumat jakýkoliv mobilní telefon či mp3 přehrávač. Na to dnešní generace teenagerů slyší.

Pilotní projekty ve všech regionech

Regionální koordinátoři pokrývající celé území České republiky budou zajišťovat interaktivní vazbu mezi projektem a svým regionem, šířit projektové výstupy, podílet se na jejich publicitě, monitorovat existující aktivity a v neposlední řadě realizovat vlastní pilotní projekt podporující místní zájem o technické a přírodovědné obory. Do regionů ostatně poplyne téměř 70 % projektového rozpočtu. Regionální koordinátoři zahájí svoji činnost v lednu 2010. Předpokládá se, že roli koordinátorů budou sehrávat renomované instituce s prokazatelnými zkušenostmi v komunikaci s mladými lidmi a akademickou sférou.

Projekt iniciuje zapojení českých vysokých škol do EUPRIO

EUPRIO (Association „European Universities Public Relations and Information Officers“), asociace ustavená v Bruselu v květnu 1986, je cenným zdrojem aktuálních informací a praktických zkušeností s marketingem a komunikací evropských vysokých škol a současně platformou pro průzkum trendů. Je příznačné, že mezi zhruba čtyřmi sty členy dosud nebyl žádný zástupce z České republiky. *Podpora technických a přírodovědných oborů* zahájila detailní informační kampaň o potenciálních přínosech členství, v roli hosta se zúčastňuje jednání řídicího výboru EUPRIO a dokonce dosáhla diplomatického úspěchu v podobě výroční mezinárodní konference sdružení, která se v roce 2011 uskuteční v Praze.

Aby byly účinky projektu trvalé

Projekt klade na trvalou udržitelnost efektů projektu mimořádný důraz. Nebylo by nic horšího a méně efektivního, než kdyby zájem o technické a přírodovědné obory za tři roky, po skončení projektu, opět opadl, a to v situaci, kdy vzhledem k zákonitostem takových podpůrných programů nebude mít šanci ještě ani kulminovat. Právě trvalá udržitelnost motivuje k promptnímu předávání výstupů projektu vysokým školám a také například k zavedení virtuálního informačního servisu, který obsáhne svými souhrnnými informacemi nejen potenciální zájemce o studium, ale také pedagogy, organizátory volnočasových aktivit, střední i základní školy. V širším kontextu pak k trvalé udržitelnosti měly přispět i impulzy měnící postavení pedagogů.

Zajímají Vás přípravy věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání?

Sledujte webové stránky MŠMT.

Aktuální informace o vývoji věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání jsou průběžně zveřejňovány na adrese <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/vecny-zamer-zakona>.

SOCIÁLNÍ PROGRAMY VE ŠKOLSTVÍ

ROZHOVOR S NOVOU ŘEDITELKOU ODBORU PRO ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI VE ŠKOLSTVÍ MICHAELOU MARKSOVOU

Ředitelka odboru rovných příležitostí ve školství
Michaela Marksová

Co je hlavní náplní činnosti vašeho odboru?

Jak vyplývá z názvu, zabýváme se především rovnými příležitostmi ve školství, a to v nejširším slova smyslu. Chceme, aby všechny děti v naší zemi měly stejnou šanci na vzdělání. Protože ale ne všechny stojí automaticky na stejné pomyslné startovní čáře, je potřeba vyrovnat handicapy všech těch, kteří stojí poněkud vzadu. V případě našeho odboru to znamená vyrovnat příležitosti především dětem ze sociokulturně znevýhodněného prostředí (což se ve velké míře týká romských dětí) a dětem cizinců. Zároveň se také zabýváme genderovými otázkami ve školství a vzdělávání, otázkami občanského vzdělávání a výchovy k lidským právům (zejména v souvislosti s bojem proti rasismu a xenofobii), multikulturní výchovou, vzděláváním dětí cizinců a ve spolupráci s ministerstvem vnitra vzdělávacím azylovým.

Když jsem 1. dubna nastoupila, byly veřejnosti představeny výsledky dvou analýz, jejichž zpracování právě náš odbor zadával. Jedná se o **Analýzu individuálního přístupu pedagogů k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami**, kterou vypracovala Společnost Člověk v tísni, a výzkum **Vzdělanostní dráhy a vzdělanostní šance romských žáků a žáků základních škol v okolí vyloučených romských lokalit** zpracovaný

společností GAC, s. r. o. Závažných zjištění, která vyplynula z těchto analýz, je celá řada. Za nejzávažnější lze podle mého názoru považovat fakt, že ve zkoumaných školách se mimo hlavní vzdělávací proud vzdělává 28 % romských dětí, zatímco v případě ostatních dětí se jedná o pouhých 8 %.

Administrujeme také řadu **dotací programů** týkajících se sociálních programů ve vzdělávání. Jedná se o Program na podporu romských žáků středních škol, Program na podporu vzdělávání sociálně znevýhodněných dětí, žáků a studentů v roce 2009, Program financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním, Program na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců, Programy na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy.

Kromě toho je náš odbor gestorem oblasti podpory 1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – v operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). V tomto programu byla letos v květnu vyhlášena již druhá výzva k podávání projektů. Na projekty týkající se inkluzivního vzdělávání, genderových otázek, specifické primární prevence (patří sem například prevence šikany či užívání návykových látek), moderních pracovních metod v diagnostických a výchovných ústavech a dětských domovech či prevence rasismu a xenofobie prostřednictvím multikulturní výchovy se bude rozdělovat 800 milionů korun.

Týká se vás také projekt Mezinárodního vzdělávacího a konferenčního centra romského holocaustu Žalov?

Ano, také. Jde o připomenutí skutečnosti, že za druhé světové války byly na našem území dva tábory pro Romy: jeden v Letech u Písku, kde dnes stojí tolik diskutovaný vepřín, a druhý v Hodoníně u Kunštátu, kde se v současné době nachází rekreační středisko Žalov. Ministerstvo školství se podílí na vybudování centra v Žalově, spolu s Muzeem romské kultury, respektive ministerstvem kultury. Náš odbor koordinuje pracovní skupinu,

kteří na našem ministerstvu k projektu Žalov vznikla.

Administrujete váš odbor některé z individuálních projektů národních?

Ano. Jedná se především o **Centra podpory inkluzivního vzdělávání (CPiV)**. Tento projekt se zaměřuje na podmínky inkluzivního vzdělávání na základních školách. Centra podpory budou zřízena v devíti vybraných lokalitách v celé ČR a svými službami budou pokrývat všechny kraje. Centra budou na vybraných školách ve spolupráci s jejich vedením vytvářet podmínky pro zajištění distribuce vzdělávání podle možností a schopností žáků, zvláště pak u žáků s potřebou podpůrných opatření.

Dále se bude jednat o **projekt komunitních škol**, který podporuje novou organizační formu práce školy rozvíjející vlastní nabídku služeb zejména v oblasti celoživotního učení. Škola tím zefektivňuje své klasické vzdělávací působení a stává se iniciátorem rozvojových vizí v oblasti celoživotního

učení, zájmového vzdělávání, výchovy, sociálního klimatu školy i obce. Zároveň funguje jako centrum rozvoje místní komunity. Pilotní projekt bude probíhat na 150 školách v celé ČR.

Čím vším jste se zabývala, než jste nastoupila na MŠMT?

Pracovala jsem sedm let jako ředitelka obecně prospěšné společnosti Gender Studies, která se zabývá problematikou rovnosti žen a mužů a provozuje největší knihovnu s touto tematikou ve střední Evropě. Zároveň jsem také nějakou dobu působila jako zástupkyně šéfredaktorky jednoho ženského časopisu, později také jako poradkyně místopředsedy vlády pro otázky rovnosti žen a mužů a na Úřadu vlády jako „gender focal point“. Od září roku 2004 jsem pak pracovala na Ministerstvu práce a sociálních věcí jako ředitelka odboru rodinné politiky a sociální práce a od června 2006 jsem byla na rodičovské dovolené. I během ní jsem ale částečně pracovala a podílela se na řadě projektů.

STALO SE V ZEMI ČESKÉ ANEB JAK SE UČIL DĚJEPIS

Zajímá Vás, jak se vyučoval dějepis v průběhu uplynulých staletí? Pak navštivte Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, které slavnostně otevřelo 21. května 2009 výstavu o historii vyučování dějepisu.

Výuka historie má v českém prostředí velmi hluboké kořeny. S rodovou historií se seznamovali již středověcí šlechtici. Počátky výuky dějepisu jako školního předmětu se datují do 16. století. Jako učební předmět v dnešním slova smyslu byla historie do škol zavedena za reformy Marie Terezie.

Na výstavě se seznámíte s formami vyučování dějepisu od 16. století až po dnešní dobu, včetně politických okolností, které výuku ovlivňovaly. Součástí expozice jsou učebnice dějepisu, školní obrazy a pomůcky k výuce dějepisu domácí i zahraniční proveniencí a také dobové fotografie z hodin dějepisu. Seznámit se můžete se vzpomínkami učitelů dějepisu na výuku i se vzpomínkami významných osobností české kultury.

Exponáty pocházejí ze sbírek Pedagogického muzea J. A. Komenského v Praze a Vlastivědného muzea v Olomouci. K výstavě byla vydána publikace s obrazovou přílohou.

Náměstek ministryně Jindřich Kitzberger převzal zástítu nad novou expozicí

Ukázka z výstavy o historii vyučování dějepisu v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského

Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze

Pro veřejnost je výstava otevřena od 22. května do 9. listopadu 2009 denně mimo pondělí od 10:00 do 12:30 h a od 13:00 do 17:00 hod.
Valdštejnská 20, Praha 1 – Malá Strana
Tel.: +420 257 533 455

ZÁKLADNÍ INFORMACE O DATOVÝCH SCHRÁNKÁCH VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

Datum 1. 7. 2009 znamená i pro školy a školská zařízení významný předěl. Na základě zákona č. 300/2008 Sb. v platném znění se zásadním způsobem mění způsob komunikace mezi orgány veřejné moci a ostatními subjekty. Bude zahájen provoz datových schránek.

Školy, které jsou registrovány v Obchodním rejstříku, budou mít schránku zřízenou ze zákona, ostatní školy si ji pak mohou zřídit na základě vlastní žádosti.

Podrobné informace jsou uvedeny na webu

<http://datoveschranky.info>, kde najdete:

- odpovědi na základní otázky spojené se zřízením schránek a jejím provozem,

- poradnu pro legislativní i technické otázky,
- popis způsobu, jak právnická osoba žádá o zřízení této schránky.

Vzhledem k tomu, že nový elektronický systém bude využíván zřizovateli a dalšími orgány veřejné moci pro přímou komunikaci se školami a školskými zařízeními, MŠMT doporučuje zřízení takové schránky u VŠECH škol a školských zařízení.

Zřízení datové schránky není technickým problémem, její využívání však přinese některé změny v organizačním řádu školy.

Podrobnosti najdete také na adrese

<http://www.mvcr.cz/egovernment-egon.aspx>.

PŘEDSTAVUJEME...

ČASTO KLADENÉ OTÁZKY A ODPOVĚDI NA TÉMA STANDARD KVALITY PROFESY UČITELE

Jaký je smysl standardu a z jakých důvodů je vytvářen?

Standard kvality profesí učitele umožní cílenou podporu učitelům a celoživotní profesní růst provázaný se mzdovým ohodnocením. Pomůže dobře zformulovat a odůvodnit požadavky na cílené navrhování státního rozpočtu českého školství, a to zejména ve prospěch mezd a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V neposlední řadě rovněž umožní zformulovat požadavek státu na profil absolventa VŠ studia učitelství.

Neměly by být nejdříve vytvořeny důstojné podmínky pro práci učitelů a teprve poté Standard kvality profesí učitele?

Existence standardu a vytvoření podmínek pro práci učitelů jsou vzájemně provázány. Aby MŠMT

mohlo uspět ve snaze výrazně zlepšit podmínky pro práci učitelů, je potřeba vytvořit kvalitní popis cíle, ke kterému chceme dojít. Tímto cílem je právě standard kvality profesí učitele. Bez popisu cíle nemůžeme získat prostředky k jeho realizaci. Nezačínáme však pouze tvorbou standardu. MŠMT připravuje celý systém podpory učitelů, který dále obsahuje systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, systém individuální podpory učitelů (mentoring), systém atestací a systém financování. Současně s tvorbou systému podpory učitelů popíšeme tedy i podmínky nezbytné k jeho fungování. **Jakým způsobem probíhá vývoj standardu a kdo se na něm podílí?**

Vývoj standardu řídí pracovní skupina pro tvorbu standardu, která zodpovídá za obsah textů před-

kládaných k diskuzi, za reakce na často kladené dotazy i za obsah první verze standardu, jež bude vytvořena na konci diskuze. V pracovní skupině jsou zástupci ředitelů škol, vysokoškolských učitelů, pedagogických asociací a MŠMT. Pracovní skupina si dále vytváří širší poradní skupinu, jejímž členem se stávají reprezentanti vysokých škol a pedagogických asociací. Člena poradní skupiny mohou jmenovat i přímo řízené organizace MŠMT. Paralelně probíhá internetová diskuze, do které se zapojují učitelé všech stupňů škol, rodiče, studenti učitelství a kdokoli, kdo má zájem vyjádřit se k tématu. Další možnosti, jak se přímo zapojit do tvorby standardu, je účast na diskuzních seminářích a konferencích, kterých se účastní členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu.

Jak dlouho bude standard vytvářen a v jakých fázích?

Veřejná debata má naplánovány dvě fáze. První se uskutečnila od 16. 3. do 18. 5. 2009 a na jejím konci byla vytvořena souhrnná obsahová analýza příspěvků. Druhá fáze probíhá od 1. 6. do 15. 7. 2009, rovněž bude zakončena analýzou a shrnutím všech příspěvků. Tvorba standardu bude však pokračovat i na podzim, aby na jeho obsah mohli mít co největší vliv učitelé, reprezentanti pedagogických asociací a fakult připravujících učitele. Předpokládáme, že do konce roku 2009 vznikne nová verze textu předloženého k poslednímu kolu veřejné diskuze, a to současně s prvním návrhem celého systému podpory učitelů (tzn. systém DVPP, atestace, financování).

ŘEKLI A NAPSALI O NÁS...

Někteří poslanci v rozpravě vyjádřili podekňování ministryni, že neustoupila od projektu státní maturity. Vyzvali se navzájem k podpoře potřebných legislativních úprav ve zrychleném řízení bez ohledu na politické zařazení. Školský výbor také jednohlasně schválil žádost ministerstvu financí, aby rozpočet školství nebyl nijak krácen. Ministryně podekňovala za podporu a podotkla, že funkci přijala jako expert právě proto, že na ni byl konsensus politických stran. Udělá vše, aby své úkoly zvládla. **Jana Hrubá, Učitelé, listy, 29. 5. 2009**

trně školství Miroslava Kopicová už ale vymýšlí, jak jim pomoci. Chce znovu vrátit do hry novelu, která je povinnosti majetkového striptýzu zbavila. „S tím, že ředitelé škol budou muset podávat na konci školního roku majetkové přiznání zásadně ne-souhlasím a považují to za urážející pro ředitele škol. Budu urychleně iniciovat projednání navržené novely o střetu zájmů, aby byli ředitelé této povinnosti co nejrychleji zbaveni“, sdělila on-line deníku TÝDEN. **CZ ministryně školství Miroslava Kopicová.**

Klára Bilá, Týden.cz, 2. 6. 2009

Stane se tak vůbec poprvé – šéfové škol do konce června musí podat majetkové přiznání. Minis-

Nespokojenost studentů s přípravou státních maturit se stupňuje. Jičínští gymnazisté se chystají

vyrazit do Prahy s několika tisíci podpisy na petičních arších, které vyzývají k odkladu státních maturit. Na Facebooku se zároveň domlouvají, že by vyrazili protestovat do pražských ulic. Obě akce - petice i demonstrace - vznikly na stránkách komunitní sítě Facebook. Obě se staví proti státním maturitám, které by měly odstartovat v příštím školním roce.

Barbora Říhová, iDNES.cz, 5. 6. 2009

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ne-souhlasí se záměrem Ministerstva financí snížit či úplně zrušit dotace soukromým středním školám. Dle MŠMT by to ohrozilo existenci mnoha

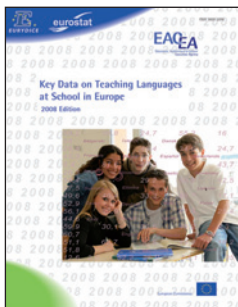
škol tohoto typu a způsobilo nemalé komplikace jejich studentům. Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová je připravena o celé věci jednat s ministrem financí Eduardem Janotou a upozornit ho na obrovská rizika, která jsou s případnou realizací zatím pouze načrtnutého záměru MF spojena. Podle MŠMT záměr MF radikálně snížit v příštím roce finanční podporu státu soukromým školám nesměruje k dosažení reálné úspory výdajů veřejných rozpočtů a jeho realizace by fakticky pouze omezila stávající míru svobodné volby cesty ke vzdělání v České republice.

Helena Odstrčilová, Novinky.cz, 26. 5. 2009

PŘEDSTAVUJEME PUBLIKACE

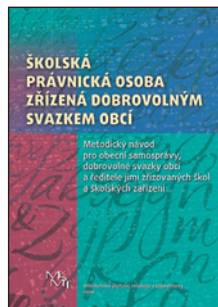
Key Data on Teaching Languages at School in Europe –

Klíčové údaje o výuce jazyků ve školách v Evropě

Studie Key Data on Teaching Languages at School in Europe podává komplexní pohled na stav výuky cizích jazyků od primárního po všeobecné sekundární vzdělávání v 31 zemích zapojených do Programu celoživotního učení (členské státy EU, země EHP/ESVO a Turecko). Studie zahrnuje 44 ukazatelů, z nichž je zřejmý vzrůstající trend podpory výuky cizích jazyků v rámci povinné školní docházky i v raném věku. Text je rozčleněn do 5 hlavních kapitol: A-Širší souvislosti, B-Organizace výuky, C-Účast na výuce, D-Učitelé, E-Procesy výuky. Veškeré informace se vztahují ke školnímu roku 2006/07. Publikace je dostupná elektronicky v anglické, francouzské a německé verzi na webových stránkách Ústavu pro informace ve vzdělávání. Český překlad bude k dispozici v červenci 2009.

Školská právnická osoba zřízená dobrovolným svazkem obcí

aneb Metodický návod pro obecní samosprávy, dobrovolné svazky obcí a ředitele jimi zřizovaných škol a školských zařízení. Uvedená publikace je pojata jako návod k osvětlení základních pravidel při vytváření svazků obcí za účelem zřizování škol a školských zařízení. Tento metodický pokyn vyplývá z legislativní změny školského zákona č. 561/2004 Sb., který svěřil oprávnění zřizovat školy a školská zařízení také svazkům obcí ve formě školských právnických osob. Publikace je zveřejněna na webu MŠMT na adrese <http://www.msmt.cz/dokumenty>.

Autoevaluace mateřské školy

Metodickou příručku s názvem Autoevaluace mateřské školy, která by měla pomoci k vlastnímu hodnocení školy, vydává Výzkumný ústav pedagogický v Praze jako další z řady titulů na podporu RVP PV. Příručka obsahuje základní informace, pokyny a doporučení k sebehodnocení školy (systém hodnocení ve školním vzdělávacím programu, struktura vlastního hodnocení i závěrečné hodnocení). Jejím cílem je pomoci pedagogům smysluplně sledovat a hodnotit činnost své školy a hledat tak vlastní cestu k rozvoji sebe sama. Metodika popisuje některé konkrétní praktické postupy a metody včetně ukázek ze školní praxe. Kromě textové části obsahuje také pracovní přílohu, která nabízí školám k využití hotové autoevaluační nástroje.

DVD k českému předsednictví v Radě EU

DVD zabývající se historií České republiky je možné využít jako výukový materiál především pro mladší ročníky střední školy. Jedná se o kreslený asi pětiminutový film, který byl vydán k příležitosti českého předsednictví a nese název Od praotce k unii. Film shrnuje nejdůležitější data české historie až po české předsednictví. Druhý film s názvem Konec zelezné opony je opět kreslený (také cca pětiminutový). Zde je shrnuta česká historie od konce druhé světové války po vstup do EU. Filmy lze stáhnout na adresách <http://eu2009.cz/cz/media-service/video/od-praotce-k-unii-5795/> a <http://www.euroskop.cz/8530/10330/11738/clanek/video/konec-zelezne-opony/>, příp. objednat na e-mailu horcova@euroskop.cz (bude zaslán poštou).